

Úpravna vody Podhradí v podobě unikátních modelů

19.12.2025 - Mgr. Marek Sibrť | Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

Ostrava, 19. 12. 2025 - Modely Úpravny vody Podhradí z dílny Pavla Maška ztvárňují unikátně významný příklad průmyslové technické architektury poloviny minulého století v měřítcích 1/600, 1/400 a 1/200.

V Podhradí u Vítkova v srdci Oderských vrchů byla vybudována na přelomu 50.-60. let uplynulého století největší úpravná pitné vody v tehdejším Československu. Tím vznikl základ páteřního systému pro výrobu a distribuci pitné vody v Moravskoslezském kraji - Ostravského oblastního vodovodu. Ten od té doby prošel rozvojem a modernizací, kdy byla realizována řada dalších staveb pro jeho efektivní a spolehlivý provoz. Může tak dodávat kvalitní pitnou vodu pro jeden milion obyvatel naší země.

Architektonicky jde o unikátní dílo, které je památkově chráněné. Dominantou nad vstupní částí úpravní je rozsáhlý reliéf národního umělce Vincence Makovského z cyklu *Voda v našem životě*. Jako největší provoz svého typu v Moravskoslezském kraji slouží Úpravna vody Podhradí svému účelu doposud a zásobuje kvalitní pitnou vodou zdrojově pocházející z kaskády údolních nádrží Slezská Harta - Kružberk více než půl milionu lidí v Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

Nyní se unikátní stavba dočkala svého věrného ztvárnění v podobě modelů v měřítcích 1/600, 1/400 a 1/200. Stovky hodin přesné, jemné a precizní práce na tom strávil modelář Pavel Maška. Ten v nedávné době vyrobil například model posledního funkčního černouhelného dolu v naší zemi – Dolu ČSM. Spektrum jeho tvorby je ale výrazně bohatší, jak můžete vidět [zde](#). „Aktuálně začínám pracovat na zjednodušené verzi vystřihovaného modelu, který si budou pro sebe vytvořit doma malí i velcí nadšení modeláři. Úpravna vody Podhradí je jednoznačně stavbou, která si podobné ztvárnění zaslouží. Práce na modelu pro mě byla mimo jiné první možností nahlédnout do oblasti vodohospodářské architektury,“ říká Pavel Maška.

„Měli bychom si vážit toho, co tehdejší projektanti, inženýři a stavaři dokázali vybudovat. Úpravna vody Podhradí slouží svému účelu doposud a hraje zásadní roli pro dodávky kvalitní pitné vody v moravskoslezském i olomouckém regionu. Pochopitelně od doby svého vzniku prošla technologie řadou modernizací tak, aby odpovídala aktuálním trendům pro úpravu pitné vody v parametrech, které udává stále se zpřísnující legislativa. Nicméně to zásadní, co zobrazuje model, zůstává. To je kvalitní, precizní, funkční, a přitom esteticky a architektonicky velice hodnotná stavba. Toho bychom si měli uvědomit,“ říká manažer vnějších vztahů SmVaK Ostrava Marek Síbrt.

Úpravna vody Podhradí

- Byla vybudována v letech 1954–1962. První pitná voda byla dopravena do Ostravy – Krásného Pole 20. prosince 1958;
- Jde o příklad průmyslové technické architektury z dílny architekta Cyrila Kajnara. Dominantou nad vstupní částí je rozsáhlý reliéf národního umělce Vincence Makovského z cyklu Voda v našem životě;
- Zdrojem surové vody je údolní nádrž Kružberk a výše položená Slezská Harta. Surová vody je transportována 6,7 kilometru dlouhou tlakovou štolou, která byla ražena v náročných geologických podmínkách v letech 1954-1958;
- Jde o největší úpravnu SmVaK Ostrava s maximální výrobní kapacitou 2 700 litrů za sekundu.;
- Zásobuje významnou část Moravskoslezského, ale také Olomouckého kraje (Přerovsko);
- Projektové řešení umožňuje v případě potřeby úpravu vody jen na jedné ze dvou symetrických linek, které mají dohromady 26 filtračních jednotek o celkové ploše 1872 m²;
- Za dobu své existence vyrobila 2,7 miliardy m³ pitné vody;
- Na přivaděči surové vody je umístěna malá vodní elektrárna;
- Výstavba byla zahájena v roce 1954. Jako termín uvedení díla do provozu byl stanoven rok 1958;
- prosince 1958 byla zahájena dodávka vody z úpravny v Podhradí do Ostravy takzvanou I. větví Kružberského skupinového vodovodu. Zpočátku úpravna čerpala vodu z řeky Moravice (250 litrů za sekundu), v roce 1959 se kapacita zvýšila na 500, v roce 1961 na 1000 a v roce 1967 na 2000 litrů za sekundu. V dané době se jednalo o největší úpravnu vody v Československu. V 70. letech byly vybudovány nové filtrační jednotky na přístavbách hal filtrů. To umožnilo zvýšení výkonu na 2 700 litrů za sekundu.

Kontakt:

Mgr. Marek Síbrt, mluvčí/manažer vnějších vztahů

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

28. října 1235/169, Mariánské Hory, 709 00 Ostrava.

tel. 725 500 509

e-mail marek.sibr@smvak.cz

www.smvak.cz